

УДК 332.146.2:

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ АГРАРНОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

*Сіренко Н.М., доктор економічних наук, професор
Миколаївський національний аграрний університет*

Інноваційний розвиток є необхідною умовою для довгострокового сталого функціонування підприємств агропромислового комплексу (АПК). У той же час процес активізації інноваційного розвитку підприємств, що розглядається як необхідна передумова економічного зростання, наштовхується на відсутність формалізованого апарату прийняття рішень і оцінки їх наслідків.

Слабка структурованість об'єктів кількісних оцінок в економіці інноваційної діяльності і недолік методик їх аналізу ускладнюють обґрунтування управлінських рішень, які в багатьох випадках ґрунтуються на інтуїтивних передумовах, а не на об'єктивних критеріях оцінки [1].

Ключову роль в інноваційному розвитку сільського господарства області відіграють науково-технічний потенціал, наявність висококваліфікованих наукових кадрів. Основою науково-технічного потенціалу аграрного сектору України є академічна і галузева наука, а також наукові підрозділи сільськогосподарських і пропромислових організацій.

Для ефективної реалізації поставлених стратегічних завдань в Саратовській області необхідні активізація, координація і совершенствование механізмів роботи інфраструктурних елементів, які функціонують в інноваційній сфері сільського господарства, формують ринок інноваційної продукції.

Інноваційні процеси в АПК можна охарактеризувати широким діапазоном регіональних, галузевих, функціональних, технологічних і організаційних особливостей. Умови і чинники, що діють на сучасний розвиток АПК, можна підрозділити на негативні (що стримують інноваційний розвиток) і позитивні (сприяють прискоренню інноваційних процесів) [2, с. 58-63].

До негативним чинникам ставляться:

- неефективна взаємодія наукових установ з введеними структурами, відомча роз'єднаність;
- знижується науковий потенціал аграрної науки;

- складний склад аграрного виробництва;
- великий ризик впровадження інновацій в АПК;
- низький рівень фінансування;
- диспаритет цін на сільськогосподарську і промислову продукцію;
- дефіцит кваліфікованих кадрів у сільському господарстві;
- зміцнення монополізації в сільському господарстві;
- відсутня державна інноваційна стратегія;
- відсутня система управління і координації інноваційної діяльності на державному рівні;
- зростає частка імпортової продовольчої продукції;
- нерозвинена система кредитування аграрного сектору та інновацій в ньому;
- не підготовлений кадровий склад агропромислового сектору в області інноваційного менеджменту.
- До позитивним чинникам ставляться:
- планомірний відхід від адміністративно-командних методів управління АПК;
- можливість впровадження різних форм господарювання;
- наявність науково-освітнього потенціалу АПК;
- високоємкий продовольчий ринок;
- планомірне впровадження нових технологій у сфері виробництва екологічно безпечних продуктів.

Безумовно, важливими факторами, що сприяють прогресивному інноваційного розвитку АПК, є перехід до ринкового способу господарювання, наявність обширної бази природних ресурсів країни, значущий науково-освітній потенціал, велика місткість продовольчого ринку як усередині, так і за межами країни, можливість виробляти екологічно чисті, натуральні продукти харчування.

В якості негативних факторів слід зазначити відомчу роз'єднаність і послаблення наукового потенціалу аграрної науки. Для вітчизняної аграрної науки характерні висока ступінь складності організаційної структури та відомча роз'єднаність (більш 20 міністерств і відомств, що беруть участь у вирішенні проблем АПК); неефективна взаємодія наукових установ з внедренческими структурами; непорядковане різноманіття форм науково-технічної та інноваційної діяльності без упору на що-небудь; значну питому вагу у наукових дослідженнях проблем, що мають регіональний, галузевий і міжгалузевий характер; велика тривалість дослідження деяких проблем, пов'язаних з відтворювальним процесом. Все перераховане породжує значні проблеми в управлінні інноваційними дослідженнями і аграрною наукою в цілому.

Значиму проблему представляє відтік молодих вчених внаслідок зниження фінансування науки.

Управління інноваційним розвитком на переробних підприємствах та в сільськогосподарських організаціях спрямоване на поліпшення якості виробленої продукції, зниження витрат, збільшення обсягу продажів, рентабельності виробництва, розвиток і модернізацію агропромислового комплексу в цілому. Планування та прогностичні сценарії інноваційного розвитку важливі для досягнення господарюючими суб'єктами позитивного результату в сьогоденні і майбутньому. Самі інновації, внесені до реєстру підприємства, є товаром, яким обмінюються на взаємовигідних умовах або служать портфелем цінних паперів для подальшого просування на ринку товарів і послуг. Сукупність інновацій є двигуном науково-технічного прогресу та накопичення інформаційної бази в ноосферу Вернадського, необхідною умовою розвитку підприємств АПК.

Для підвищення ефективності управління інноваційним розвитком аграрного сектору України потрібно:

- забезпечити більш тісне функціональне взаємодія суб'єктів управління процесом освоєння з метою чіткого планування і координації діяльності наукових установ;
- здійснити збільшення обсягів фінансування аграрних досліджень;
- проводити більш чіткий контроль за розподілом обмежених ресурсів в рамках федеральних цільових програм, а також по найважливішим пріоритетним напрямках розвитку аграрної науки на рівні правительства Саратовської області, виявлення диспропорцій фінансування;
- розвивати і розширювати мережу інформаційно-консультаційної служби Саратовській області з відповідним контролем діяльності та фінансування.

Все вищезазначене сприятиме побудові соціально-економічної системи, що створює додаткову кількість робочих місць, збільшення кількості суспільного продукту і тим самим задоволенню матеріальних і соціальних потреб населення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шлеєнко А. В. Управление инновационным развитием предприятий АПК автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.05 "Экономика и управление народным хозяйством" / А. В. Шлеєнко. – Курск., 2010. – 21 с.
2. Дерунова Е.А. Рыночно-государственная модель управления инновационным развитием АПК региона / Е.А. Дерунова // ИнВестРегион. – № 3. – 2012. – С. 58-63.
3. Ільїна К. А. Проблеми інноваційного розвитку агропромислового комплексу [Електронний ресурс] / К. А. Ільїна, А. О. Богатова – Режим доступу : <http://www.scienceforum.ru/2016/1630/18848>